

UDC 338.242

JEL classification: Z11, Z18, R58, O18, H25

DOI: 10.35774/visnyk2026.03.056

Creative Industries in the Structural Modernization of Ukraine's Economy: A Matrix of Development Instruments

Oliha Osadcha¹, Denys Niedielko²

Abstract. The study is devoted to the development of a matrix of instruments for supporting creative industries in Ukraine, with an emphasis on the financial-fiscal, institutional and regional dimensions of their functioning. The relevance of the study is determined by the growing role of creative industries as an economic sector capable of generating added value, employment, export potential and regional growth points. At the same time, regulatory identification and statistical recording do not ensure the transformation of creative potential into a sustainable economic result. The purpose of the article is to justify the matrix by systematizing financial-fiscal, institutional and regional support mechanisms, defining their levels of application, target problems and expected effects. The methodological basis includes a systematic approach, structural and logical generalization, grouping and the matrix method. Support for creative industries is considered through three interconnected dimensions. Financial-fiscal instruments provide access to resources; institutional instruments create rules, coordination, protection of intellectual property and organizational stability; regional instruments adapt support to the potential of territories and their entrepreneurial environment. The matrix links grants, tax incentives, preferential lending, public-private partnership, business and education platforms, creative clusters, hubs, smart specialization programs and local ecosystems with the problems they address and the expected results. It is concluded that the matrix makes it possible to move from fragmented support for individual initiatives to a more coherent policy for creative industries in the context of structural modernization and post-war recovery of Ukraine. Further research should focus on indicators for assessing the effectiveness of these instruments and their impact on employment, added value, export potential and regional ecosystems.

Keywords: creative economy, cultural and creative sectors, policy instruments, structural modernization, post-war recovery, regional development, creative ecosystems, smart specialization, public-private partnership, economic resilience.

Received: 24 May 2026 | **Revised:** 25 May 2026 | **Accepted:** 11 June 2026 | **Published:** 25 August 2026

Suggested Citation:

Osadcha, O., & Niedielko, D. (2026). Matrix of Instruments for the Development of Creative Industries in Ukraine: Financial-Fiscal, Institutional and Regional Dimensions. *Herald of Economics*, 3, 56-66. DOI: 10.35774/visnyk2026.03.056.

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2026 The Author(s).

¹Oliha Osadcha, National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, Ukraine (Corresponding author).

ORCID ID: 0000-0003-1314-328.

E-mail o.o.osadcha@nuwm.edu.ua

²Denys Niedielko, National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, Ukraine.

ORCID ID: 0009-0003-1054-866X.

E-mail: d.v.njedjelko@nuwm.edu.ua

Креативні індустрії у структурній модернізації економіки України: матриця інструментів розвитку

Ольга Осадча¹, Денис Неделько¹

¹ Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

Анотація. Статтю присвячено формуванню матриці інструментів розвитку креативних індустрій в Україні з урахуванням фінансово-фінансового, інституційного та регіонального вимірів їхньої підтримки. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі креативних індустрій як сектору економіки, здатного формувати додану вартість, зайнятість, експортний потенціал і регіональні точки зростання. Водночас нормативна ідентифікація та статистичний облік не забезпечують автоматичного перетворення креативного потенціалу на стійкий економічний результат. Метою статті є розроблення матриці інструментів шляхом систематизації фінансово-фінансових, інституційних і регіональних механізмів підтримки, визначення рівнів їх застосування, цільових проблем та очікуваних ефектів. Методологічну основу дослідження становлять системний підхід, структурно-логічне узагальнення, групування та матричний метод. Підтримку креативних індустрій розглянуто крізь призму трьох взаємопов'язаних вимірів. Фінансово-фінансові інструменти забезпечують доступ до ресурсів; інституційні формують правила, координацію, захист інтелектуальної власності та організаційну сталість; регіональні адаптують підтримку до потенціалу територій і стану їхнього підприємницького середовища. Запропонована матриця пов'язує гранти, податкові стимули, пільгове кредитування, публічно-приватне партнерство, освітньо-бізнесові платформи, креативні кластери, хаби, програми смартспеціалізації та локальні екосистеми з проблемами, на розв'язання яких вони спрямовані, та очікуваними результатами. Доведено, що матриця дає змогу перейти від фрагментарної підтримки окремих ініціатив до більш узгодженої політики розвитку креативних індустрій у контексті структурної модернізації та післявоєнного відновлення України. Перспективи подальших досліджень пов'язані з формуванням індикаторів оцінювання результативності цих інструментів та їхнього впливу на зайнятість, додану вартість, експортний потенціал і розвиток регіональних екосистем.

Ключові слова: креативна економіка; культурні та креативні сектори; інструменти політики; структурна модернізація; післявоєнне відновлення; регіональний розвиток; креативні екосистеми; смарт-спеціалізація; публічно-приватне партнерство; економічна стійкість.

Постановка проблеми. Креативні індустрії в сучасних умовах дедалі виразніше набувають значення не лише культурного, а й економічного сектору, здатного формувати додану вартість, зайнятість, експортний потенціал. В українському законодавстві вони визначаються як види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та / або креативне вираження [1]. Водночас затвердження переліку видів економічної діяльності, що належать до креативних індустрій, створює лише нормативну основу їхньої ідентифікації, але не забезпечує цілісної системи інструментів розвитку цього сектору [2].

Актуальність проблеми посилюється з огляду на зміну структури світової економіки, у якій зростає роль нематеріальних активів, цифрових сервісів, інтелектуального капіталу, культурного продукту та креативного підприємництва. За даними статистичної платформи Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UN Trade and Development, UNCTADstat), у 2024 р. світовий експорт креативних послуг досягнув 1,7 трлн дол. США, що більш ніж удвічі перевищив обсяг експорту креативних товарів [3]. Це підтверджує посилення сервісної та цифрової складових креативної економіки у глобальній торгівлі. Для України такий контекст має додаткове значення, оскільки креативні індустрії можуть бути використані як інструмент післявоєнного відновлення, диверсифікації економічної структури, підтримки малого підприємництва та формування нових регіональних точок зростання.

Водночас наявність креативного потенціалу не гарантує його перетворення у стійкий економічний результат. За статистичним оглядом Українського центру культурних досліджень «Креативні індустрії: основні показники діяльності у 2023–2024 роках», у 2024 р. задекларовані

доходи суб'єктів креативних індустрій становили 1 226,2 млрд грн, однак структура сектору залишалася нерівномірною, з найбільшою концентрацією суб'єктів господарювання у Києві, Харкові, Львові, Дніпрі та Одесі [4]. Це засвідчує, що розвиток креативних індустрій в Україні має не лише галузевий, а й виразний регіональний вимір.

Окреслене дає підстави стверджувати, що підтримка креативних індустрій не може зводитися до окремих грантових програм, декларативного визнання їхнього значення або формального статистичного обліку. Наукового обґрунтування потребує формування матриці інструментів розвитку креативних індустрій, яка дасть змогу систематизувати фінансово-фіскальні, інституційні та регіональні механізми підтримки, визначити рівні їх застосування й очікувані економічні ефекти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку креативних індустрій у сучасному науковому дискурсі розглядається у зв'язку з цифровізацією, регіональним відновленням, інноваційним підприємництвом та трансформацією інструментів державної підтримки. І. Дульська досліджує роль цифровізації креативних індустрій у воєнний час і період повоєнного відновлення України, акцентуючи увагу на значенні цифрових форматів для збереження зайнятості, доходів бізнесу і населення у цьому секторі [5]. Л. Безугла та І. Лазакович обґрунтовують взаємозв'язок креативних індустрій і креативної економіки, підкреслюючи їхню орієнтацію на творчість, інновації, інтелектуальну власність та створення економічної вартості в умовах війни [6].

Окремий напрям досліджень пов'язаний із регіональним виміром розвитку креативної економіки. Т. Поснова та М. Теліщук наголошують на посиленні регіональних диспропорцій в умовах воєнного стану і розглядають відновлення креативної економіки як чинник підтримки регіонів, зменшення впливу фахівців та формування нових культурних і соціально-економічних ініціатив [7]. І. Свищук аналізує сучасні тренди розвитку креативних індустрій в Україні, зокрема в контексті експорту, імпорту, цифровізації, конкурентоспроможності, інституційних реформ та інтеграції у міжнародний ринок [8].

У зарубіжних публікаціях креативні індустрії дедалі частіше розглядаються не як периферійний культурний сектор, а як чинник регіональної стійкості, продуктивного підприємництва і просторового розвитку. О. Хлистова (Olena Khlystova) та Є. Калюжнова (Yelena Kalyuzhnova) досліджують вплив креативних індустрій і цифровізації на регіональну резильєнтність та продуктивне підприємництво, доводячи значення локалізованих цифрових ефектів у розвитку регіонів [9]. Е. Лутс (E. Loots), Д. Бецлер (D. Betzler), Т. Білле (T. Bille), К. Боровецький (K. J. Borowiecki) та Б. Лі (B. Lee) аналізують нові форми фінансування культурних і креативних індустрій, зокрема поєднання публічних, приватних, цифрових та альтернативних фінансових інструментів [10]. У звіті «Культурні та креативні сектори в Україні: стійкість, відновлення та інтеграція з ЄС» розвиток креативних секторів України розглянуто у площині соціальної згуртованості, регіонального розвитку, економічного зростання, навичок для відновлення та євроінтеграції [11].

Водночас аналіз наукових публікацій засвідчує, що більшість досліджень зосереджується на окремих аспектах функціонування креативних індустрій: цифровізації, регіональному потенціалі, експортній спроможності, фінансуванні або інституційній підтримці. Недостатньо розкритим залишається питання інтегрованої систематизації інструментів їхнього розвитку з урахуванням фінансово-фіскального, інституційного та регіонального вимірів. Саме це зумовлює доцільність формування матриці інструментів розвитку креативних індустрій в Україні, яка дасть змогу пов'язати механізми підтримки з рівнями управління, функціональним призначенням та очікуваними економічними ефектами.

Мета дослідження. Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад формування матриці інструментів розвитку креативних індустрій в Україні шляхом систематизації фінансово-фіскальних, інституційних та регіональних механізмів підтримки, визначення рівнів їх застосування й очікуваних економічних ефектів у контексті структурної модернізації національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Креативні індустрії в умовах структурної модернізації економіки доцільно розглядати не лише як сукупність видів культурної та творчої діяльності, а як окремий об'єкт цілеспрямованого інструментального впливу. Їх нормативна ідентифікація через визначення змісту та переліку відповідних видів економічної діяльності створює необхідну правову основу, однак не забезпечує автоматичного перетворення креативного потенціалу на економічний результат [1; 2]. Для цього потрібна система узгоджених фінансово-фіскальних, інституційних і регіональних інструментів, орієнтованих на підтримку підприємницької активності, комерціалізацію креативних продуктів, розвиток зайнятості та розширення експортних можливостей.

Економічне значення креативних індустрій полягає у їх здатності формувати додану вартість на основі нематеріальних активів, інтелектуальної власності, цифрових сервісів, культурного продукту та інноваційних бізнес-моделей. У цьому контексті вони є не допоміжним елементом культурної політики, а одним із секторів, що може посилювати структурну диверсифікацію економіки, підтримувати мале підприємництво і формувати нові регіональні точки зростання. Саме тому розвиток креативних індустрій потребує переходу від фрагментарного застосування окремих заходів підтримки до цілісної інструментальної логіки, у межах якої кожен механізм має бути пов'язаний з конкретною проблемою, рівнем управління та очікуваним економічним ефектом.

З огляду на неоднорідність креативних індустрій, різну ресурсну спроможність їхніх суб'єктів, територіальну нерівномірність розвитку та залежність від інституційного середовища, підтримку цього сектору доцільно розглядати не як сукупність окремих заходів, а як багатовимірну систему інструментального впливу (рис. 1). Такий підхід дає змогу уникнути звуженого трактування державної політики у сфері креативних індустрій лише як грантової, культурної або регуляторної підтримки. Натомість ідеться про формування цілісної логіки розвитку, у межах якої кожен інструмент має бути пов'язаний із конкретною проблемою, рівнем управління, цільовою групою та очікуваним економічним ефектом.

У межах дослідження пропонуємо розглядати три взаємопов'язані виміри підтримки креативних індустрій: фінансово-фіскальний, інституційний та регіональний. Фінансово-фіскальний вимір відображає ресурсну основу розвитку сектору й охоплює інструменти прямої та опосередкованої фінансової підтримки: гранти, податкові стимули, пільгове кредитування, державне співфінансування, венчурне фінансування, краудфандинг. Його призначення полягає у зменшенні фінансових бар'єрів для суб'єктів креативної діяльності, підтримці початкових етапів реалізації ідей, масштабуванні креативних продуктів, стимулюванні підприємницької активності та виведенні окремих видів діяльності з тіньового або напівформального сектору.

Інституційний вимір визначає правила, організаційні умови та механізми взаємодії учасників креативної економіки. До нього належать нормативне забезпечення, захист інтелектуальної власності, функціонування спеціалізованих інституцій підтримки, публічно-приватне партнерство, освітньо-бізнесові платформи, консультаційна та менторська інфраструктура. Його значення полягає не лише у правовому оформленні креативних індустрій як сектору економіки, а й у створенні середовища, у якому креативна ідея може бути захищена, профінансована, комерціалізована та масштабована. Без належного інституційного підґрунтя фінансова підтримка має короткостроковий ефект і не забезпечує сталого розвитку сектору.

Рис. 1. Три виміри підтримки креативних індустрій у системі структурної модернізації економіки України.

Джерело: розроблено авторами.

Регіональний вимір відображає просторову природу розвитку креативних індустрій, оскільки їхня результативність значною мірою залежить від локального людського капіталу, культурної інфраструктури, цифрової доступності, підприємницького середовища та здатності територій формувати власну економічну спеціалізацію. До регіональних інструментів належать креативні кластери, хаби, технопарки, програми смартспеціалізації, локальні креативні екосистеми, проекти ревіталізації просторів і підтримки культурно-економічних ініціатив громад. У цьому вимірі креативні індустрії є не лише сферою самореалізації творчих суб'єктів, а й чинником формування регіональних точок зростання, зайнятості, туристичної привабливості, локальної ідентичності та інвестиційної активності.

Запропоноване виокремлення трьох вимірів підтримки дає змогу розглядати розвиток креативних індустрій як результат взаємодії ресурсних, інституційних і просторових умов. Фінансово-фіскальні інструменти забезпечують доступ до капіталу й економічну мотивацію; інституційні – формують правила, довіру та організаційну сталість; регіональні – адаптують загальнодержавну політику до потенціалу конкретних територій. Саме взаємозв'язок цих вимірів створює передумови для переходу від фрагментарної підтримки окремих проєктів до системної політики розвитку креативних індустрій як складової структурної модернізації національної економіки.

З урахуванням запропонованого тривимірного підходу подальша систематизація інструментів розвитку креативних індустрій потребує їх не лише змістового групування, а й прив'язки до рівня застосування, цільової проблеми та очікуваного економічного ефекту. Такий підхід є важливим, оскільки однакові інструменти підтримки можуть мати різну результативність залежно від масштабу суб'єкта креативної діяльності, етапу розвитку проєкту, регіонального контексту, наявності інституційної інфраструктури та доступу до фінансових ресурсів. У зарубіжних і вітчизняних дослідженнях останніх років підкреслюється, що креативні індустрії мають значний потенціал для формування зайнятості, інноваційності, просторової ревіталізації

та післявоєнного відновлення, однак реалізація цього потенціалу потребує узгодженого поєднання фінансових, інституційних і регіональних механізмів [12–16].

З огляду на це у статті запропоновано матрицю інструментів розвитку креативних індустрій в Україні, яка дає змогу перейти від опису окремих заходів підтримки до їх функціонального впорядкування за логікою: вимір інструменту – конкретний механізм підтримки – рівень застосування – цільова проблема – очікуваний економічний ефект (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця інструментів розвитку креативних індустрій в Україні

Вимір інструменту	Конкретні механізми підтримки	Рівень застосування	Цільова проблема	Очікуваний економічний ефект
Фінансово-фіскальний	Грантова підтримка, цільові програми фінансування, конкурсна підтримка креативних проєктів	Державний, регіональний, локальний, донорський	Дефіцит стартового капіталу, висока ризиковість креативних проєктів, обмежена фінансова спроможність малих суб'єктів	Запуск і збереження креативних проєктів, підтримка мікро- та малого підприємництва, збереження зайнятості
	Податкові стимули у межах чинного законодавства, фіскальні механізми підтримки інвестицій у креативну діяльність	Державний	Високе податкове навантаження для малих суб'єктів, складність формалізації частини креативної діяльності, обмежена інвестиційна активність	Зниження бар'єрів для легальної діяльності, стимулювання інвестицій у креативні продукти, підвищення прозорості економічної активності
	Пільгове кредитування, кредитні гарантії, державне або донорське співфінансування окремих проєктів	Державний, регіональний, фінансово-кредитний, донорський	Обмежений доступ до кредитних ресурсів через переважання нематеріальних активів і недостатність традиційного забезпечення	Розширення доступу до фінансових ресурсів, оновлення матеріально-технічної бази, підтримка цифровізації виробництва і дистрибуції
	Венчурне фінансування, інвестиції бізнес-ангелів, краудфандинг, платформне фінансування	Приватний, локальний, міжсекторальний	Слабка комерціалізація креативних ідей, недостатній зв'язок між авторами продуктів та інвесторами, обмеженість ринкового тестування	Залучення приватного капіталу, перевірка ринкового попиту, прискорення виходу окремих креативних продуктів на ринок

продовження таблиці 1

Інституційний	Нормативне забезпечення, класифікація видів креативної діяльності, статистичний та аналітичний моніторинг сектору	Державний, регіональний	Нечіткість меж сектору, недостатність порівнюваних даних, фрагментарність управлінських рішень	Підвищення доказовості державної політики, формування інформаційної бази для оцінювання розвитку сектору
	Захист інтелектуальної власності, підтримка реєстрації та комерціалізації прав на Результати творчої діяльності, цифровий захист контенту	Державний, галузевий, професійний	Ризики порушення авторських прав, складність монетизації нематеріальних активів, Недостатній захист цифрового контенту	Підвищення захищеності результатів творчої праці, зростання Довіри інвесторів і партнерів, розширення можливостей комерціалізації
	Публічно-приватне партнерство, спеціалізовані інституції підтримки, консультаційна і менторська інфраструктура	Державний, регіональний, локальний, міжсекторальний	Слабка координація між владою, бізнесом, культурними інституціями, освітою та громадським сектором	Акумуляування ресурсів, підвищення узгодженості проєктів, посилення сталості інституційної підтримки
	Освітньо-бізнесові платформи, інкубатори, акселераційні програми, програми розвитку цифрових і підприємницьких компетентностей	Регіональний, локальний, університетський, бізнесовий	Розрив між творчими компетентностями та підприємницькими навичками, нестача управлінських знань у креативному секторі	Розвиток людського капіталу, підвищення спроможності до комерціалізації ідей, формування нових команд і підприємницьких ініціатив
Регіональний	Креативні кластери, хаби, культурно-інноваційні простори, центри підтримки креативного підприємництва	Регіональний, міський, громадський	Просторове розпоширення суб'єктів креативної діяльності, слабка взаємодія учасників локальної екосистеми	Концентрація компетентностей і ресурсів, формування регіональних точок зростання, підвищення привабливості територій
	Програми смартспеціалізації, регіональні стратегії розвитку, локальні програми підтримки креативної економіки	Регіональний, локальний	Нерівномірність розвитку креативних індустрій, недостатня прив'язка інструментів підтримки до потенціалу конкретної території	Фокусування ресурсів на пріоритетних напрямках, посилення конкурентоспроможності регіонів, диверсифікація місцевої економіки
	Локальні креативні екосистеми, культурний туризм, ревіталізація та рефункціоналізація міських просторів, підтримка культурно-економічних ініціатив громад	Локальний, громадський, муніципальний	Занепад частини культурної інфраструктури, низька економічна активність окремих територій, недостатнє використання локальної ідентичності	Пожвавлення місцевої економічної активності, створення робочих місць, посилення локальної ідентичності, розвиток туристичної та інвестиційної привабливості

Джерело: розроблено авторами.

Запропонована матриця має не лише класифікаційне, а й прикладне значення. Вона дає змогу визначити, які інструменти доцільно застосовувати залежно від характеру обмежень, що стримують розвиток креативних індустрій. За умов дефіциту стартового капіталу пріоритетного значення набувають грантова підтримка, конкурсне фінансування, краудфандинг та інші форми залучення початкових ресурсів. Якщо основною проблемою є слабка комерціалізація творчих результатів, доцільно посилювати захист інтелектуальної власності, консультаційну підтримку, акселераційні програми, менторський супровід і доступ до приватного капіталу. У разі просторової розпорошеності суб'єктів креативної діяльності більшої ваги набувають креативні кластери, хаби, культурно-інноваційні простори, програми смартспеціалізації та локальні креативні екосистеми.

Особливість матриці полягає у поєднанні інструментів різної природи в єдину логіку економічного впливу. Фінансово-фіскальні інструменти формують ресурсну основу розвитку сектору; інституційні забезпечують правила, координацію та сталість взаємодії; регіональні адаптують загальнодержавну політику до потенціалу конкретних територій. Саме таке поєднання дає змогу перейти від фрагментарної підтримки окремих ініціатив до більш узгодженої політики розвитку креативних індустрій у системі структурної модернізації економіки.

У практичному вимірі запропонована матриця може використовуватися на державному, регіональному та локальному рівнях. На державному рівні вона придатна для формування програм підтримки креативних індустрій, узгодження фінансових і фіскальних стимулів, удосконалення нормативного забезпечення, розвитку статистичного моніторингу та оцінювання результативності політики. У цьому випадку матриця виконує функцію інструменту пріоритизації, оскільки дозволяє розмежувати заходи короткострокової підтримки сектору і механізми, спрямовані на його довгострокову конкурентоспроможність.

На регіональному рівні матриця може бути використана для інтеграції креативних індустрій у стратегії регіонального розвитку, програми смартспеціалізації, плани відновлення територій і політику підтримки малого підприємництва. У регіонах із високою концентрацією людського капіталу, цифрових сервісів та освітніх інституцій пріоритетними можуть бути інструменти підтримки стартапів, цифрового контенту, дизайну, аудіовізуального виробництва та інших видів креативної діяльності. Для територій із вираженим культурно-історичним потенціалом більш доцільними є механізми розвитку культурного туризму, локальних брендів, ремесел, ревіталізації міських просторів і креативного підприємництва на основі культурної спадщини.

На локальному рівні матрицю можуть застосовувати органи місцевого самоврядування, культурні інституції, громадські організації та бізнес-об'єднання для добору конкретних інструментів підтримки відповідно до потреб громади. Йдеться про створення креативних просторів, підтримку культурно-економічних подій, розвиток освітніх програм для креативних підприємців, залучення грантових і донорських ресурсів, формування партнерств між владою, бізнесом, університетами та громадським сектором. У такому контексті креативні індустрії виконують не лише економічну, а й соціально-інтеграційну функцію, оскільки сприяють збереженню людського капіталу, посиленню локальної ідентичності та відновленню суспільної взаємодії.

В умовах післявоєнного відновлення України матриця інструментів розвитку креативних індустрій може бути використана для узгодження короткострокових і довгострокових завдань державної та регіональної політики. У короткостроковій перспективі пріоритетними є підтримка релокованих і постраждалих суб'єктів креативної діяльності, збереження зайнятості, відновлення культурної інфраструктури, доступ до грантових ресурсів і цифрових каналів просування продуктів. У довгостроковій перспективі більшої ваги набувають інструменти масштабування креативного підприємництва, розвитку експортного потенціалу, інтеграції у

європейські креативні мережі, залучення приватного капіталу та формування регіональних креативних екосистем. Отже, запропоновану матрицю можна вважати методичною основою для побудови більш узгодженої, доказової та економічно орієнтованої політики підтримки креативних індустрій в Україні.

Висновки і перспективи подальших наукових досліджень. У статті обґрунтовано доцільність розгляду підтримки креативних індустрій як багатовимірної системи інструментального впливу, що поєднує фінансово-фіскальний, інституційний та регіональний виміри. Доведено, що нормативна ідентифікація креативних індустрій є необхідною, проте недостатньою умовою їхнього розвитку, оскільки перетворення креативного потенціалу на економічний результат потребує узгодження джерел фінансування, правил функціонування сектору, механізмів захисту інтелектуальної власності, інституційної координації та врахування просторової специфіки регіонів.

Запропонована матриця інструментів розвитку креативних індустрій дає змогу систематизувати механізми підтримки за виміром інструменту, рівнем застосування, цільовою проблемою та очікуваним економічним ефектом. Її використання дає змогу перейти від фрагментарного набору заходів до більш цілісної логіки державної, регіональної та локальної політики. У цьому контексті фінансово-фіскальні інструменти формують ресурсну основу розвитку сектору, інституційні забезпечують сталість правил і взаємодії, а регіональні адаптують підтримку до реального потенціалу територій, їхнього людського капіталу, культурної інфраструктури та підприємницького середовища.

Перспективи подальших наукових досліджень доцільно пов'язати з розробленням методики оцінювання результативності застосування окремих інструментів підтримки креативних індустрій в Україні. Особливого значення набуває формування системи індикаторів, яка дасть змогу вимірювати вплив фінансово-фіскальних, інституційних і регіональних механізмів на зайнятість, додану вартість, експортний потенціал, розвиток малого підприємництва, формування креативних кластерів і післявоєнне відновлення територій. Саме такий підхід може забезпечити перехід від декларативного визнання ролі креативних індустрій до доказової політики їхнього розвитку в національній економіці.

Література

1. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
2. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 № 265-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text>.
3. Глобальний експорт креативних товарів і послуг (Global exports of creative goods and services). UN Trade and Development, UNCTADstat. URL: <https://unctadstat.unctad.org/insights/theme/97>.
4. Креативні індустрії: основні показники діяльності у 2023–2024 роках : статистичний огляд. Український центр культурних досліджень. 2025. URL: <https://uccr.org.ua/news/kreatyvni-industrii-osnovni-pokaznyky-diialnosti-u-2023-2024-rokakh-statystychnyy-ohliad/>.
5. Дульська І. В. Роль цифровізації креативних індустрій у воєнний час і в період повоєнного відновлення України. *Економіка України*. 2024. Т. 67. № 7(752). С. 70–93. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.07.070>.
6. Безугла Л. С., Лазаківич І. І. Креативні індустрії та креативна економіка: досвід України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-30>.

7. Поснова Т. В., Теліщук М. М. Відновлення розвитку креативної економіки в регіонах України. *Регіональна економіка*. 2023. № 1(107). С. 14–22. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-1-2>.
8. Свищук І. С. Сучасні тренди розвитку креативних індустрій в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1(52). С. 150–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-21>.
9. Khlystova O., Kalyuzhnova Y. The Impact of the Creative Industries and Digitalization on Regional Resilience and Productive Entrepreneurship. *The Journal of Technology Transfer*. 2023. Vol. 48. № 5. P. 1654–1695. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-023-10020-2>.
10. Loots E., Betzler D., Bille T., Borowiecki K. J., Lee B. New Forms of Finance and Funding in the Cultural and Creative Industries. Introduction to the Special Issue. *Journal of Cultural Economics*. 2022. Vol. 46. № 2. P. 205–230. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10824-022-09450-x>.
11. Карнаух А., Кравчук К. Культура та креативні індустрії в Україні: стійкість, відновлення, інтеграція з ЄС: підсумковий звіт. Cultural Relations Platform. 2024. 47 с. URL: <https://www.cultureinexternalrelations.eu/wp-content/uploads/2024/07/DGEAC-CRP-UA-Report-July-2024-UA.pdf>.
12. Kalfas D., Kalogiannidis S., Ambas V., Chatzitheodoridis F. Contribution of the Cultural and Creative Industries to Regional Development and Revitalization: A European Perspective. *Urban Science*. 2024. Vol. 8. № 2. Article 39. DOI: <https://doi.org/10.3390/urbansci8020039>.
13. OECD. Leveraging Cultural and Creative Sectors for Development in the European Union Outermost Regions. OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers. 2023. № 2023/21. Paris : OECD Publishing. 71 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/950f214a-en>.
14. Маршавін О. Ю. Креативна зайнятість як модерновий ресурс соціально-економічного відновлення України. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*. 2023. Т. 13. № 2. С. 11–19. DOI: [https://doi.org/10.21511/slrrp.13\(2\).2023.02](https://doi.org/10.21511/slrrp.13(2).2023.02).
15. Пузько М. М. Державно-приватне партнерство у сфері культури та креативних індустрій України в контексті євроінтеграційних процесів. *Стратегія економічного розвитку України*. 2024. № 55. С. 52–70. DOI: <https://doi.org/10.33111/sedu.2024.55.052.070>.
16. Перерва І., Грузіна І. Розвиток креативних індустрій як драйвера економічного зростання в цифрову епоху: міжнародні політики підтримки та механізми фінансування. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-58>.

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). On Culture: Law of Ukraine dated 14.12.2010 No. 2778-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>. [in Ukrainian].
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2019). On approval of the types of economic activity that belong to creative industries: Order dated 24.04.2019 No. 265-r. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text>. [in Ukrainian].
3. UN Trade and Development. (n.d.). Global exports of creative goods and services. UNCTADstat. <https://unctadstat.unctad.org/insights/theme/97>. [in English].
4. Ukrainian Center for Cultural Studies. (2025). Creative industries: main performance indicators in 2023–2024: statistical review. <https://uccr.org.ua/news/kreatyvni-industrii-osnovni-pokaznyky-diialnosti-u-2023-2024-rokakh-statystychnyy-ohliad/>. [in Ukrainian].
5. Dulcka, I. V. (2024). The role of digitalization of creative industries during wartime and in the period of post-war recovery of Ukraine. *Economy of Ukraine*, 67, 7 (752), 70–93. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.07.070>. [in Ukrainian].

6. Bezuhla, L. S., Lazakovych, I. I. (2024). Creative industries and creative economy: Ukraine's experience in wartime. *Economy and Society*, 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-30>. [in Ukrainian].
7. Posnova, T. V., Telishchuk, M. M. (2023). Restoration of creative economy development in the regions of Ukraine. *Regional Economy*, 1 (107), 14–22. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-1-2>. [in Ukrainian].
8. Svyshchuk, I. S. (2025). Current trends in the development of creative industries in Ukraine. *Sustainable Development of Economy*, 1 (52), 150–157. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-21>. [in Ukrainian].
9. Khlystova, O., Kalyuzhna, Y. (2023). The impact of the creative industries and digitalization on regional resilience and productive entrepreneurship. *The Journal of Technology Transfer*, 48 (5), 1654–1695. <https://doi.org/10.1007/s10961-023-10020-2>. [in English].
10. Loots, E., Betzler, D., Bille, T., Borowiecki, K. J., Lee, B. (2022). New forms of finance and funding in the cultural and creative industries. Introduction to the special issue. *Journal of Cultural Economics*, 46 (2), 205–230. <https://doi.org/10.1007/s10824-022-09450-x>. [in English].
11. Karnaukh, A., Kravchuk, K. (2024). Culture and creative industries in Ukraine: resilience, recovery, integration with the EU: final report. Cultural Relations Platform. 47 p. <https://www.cultureinexternalrelations.eu/wp-content/uploads/2024/07/DGEAC-CRP-UA-Report-July-2024-UA.pdf>. [in Ukrainian].
12. Kalfas, D., Kalogiannidis, S., Ambas, V., Chatzitheodoridis, F. (2024). Contribution of the cultural and creative industries to regional development and revitalization: a European perspective. *Urban Science*, 8 (2), Article 39. <https://doi.org/10.3390/urbansci8020039>. [in English].
13. OECD. (2023). Leveraging cultural and creative sectors for development in the European Union outermost regions. OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers, 2023/21. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/950f214a-en>. [in English].
14. Marshavin, O. Yu. (2023). Creative employment as a modern resource of socio-economic recovery of Ukraine. *Social and Labour Relations: Theory and Practice*, 13 (2), 11–19. [https://doi.org/10.21511/slrlp.13\(2\).2023.02](https://doi.org/10.21511/slrlp.13(2).2023.02). [in Ukrainian].
15. Puzko, M. M. (2024). Public-private partnership in the sphere of culture and creative industries of Ukraine in the context of European integration processes. *Strategy of Economic Development of Ukraine*, 55, 52–70. <https://doi.org/10.33111/sedu.2024.55.052.070>. [in Ukrainian].
16. Pererva, I., Gruzina, I. (2025). Development of creative industries as a driver of economic growth in the digital age: international support policies and financing mechanisms. *Economy and Society*, 73. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-58>. [in Ukrainian].